

LEGISLATÍVNE MINIMUM

DETI CUDZINCOV

- deti osôb, ktoré sú občanmi iného štátu alebo osôb bez štátnej príslušnosti, s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky;
- deti žiadateľov o udelenie azylu na území Slovenskej republiky;
- deti Slovákov žijúcich v zahraničí;
- deti ako žiadatelia o udelenie azylu;
- deti ako cudzinci, ktorí sa nachádzajú na území SR bez sprievodu zákonného zástupcu.

(§ 146 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.)

Všetky deti na Slovensku podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) musia absolvovať povinnú školskú dochádzku. Toto ustanovenie sa vzťahuje aj na **deti cudzincov** (ako ich definuje školský zákon § 146, ods. 1). ↗ ZÁKLADNÉ POJMY : Deti cudzincov, Slovák žijúci v zahraničí a pod.

Povinná školská dochádzka sa plní v základných školách, stredných školách a školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole.

Žiak si plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý (prechodný) pobyt, ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.

Určujúcim pre spôsob plnenia povinnej školskej dochádzky v Slovenskej republike teda nie je občianstvo žiaka a ani nedostatočná znalosť štátneho jazyka nemôže byť dôvodom k odmietnutiu prijatia žiaka. V praxi sa to realizuje tak, že školy sú povinné prijať dieťa cudzinca a vytvoriť mu vhodné podmienky na vzdelávanie a zákonný zástupca musí dieťa vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky zapísať do školy. Ak sa to týka maloletého dieťaťa bez sprievodu, tak koná príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately dovtedy, kým súdom nie je ustanovený poručník, resp. kým sa neujme svojej funkcie.

Pri prijímaní žiaka – dieťaťa cudzinca do školy zákonný zástupca alebo plnoletý žiak predloží riaditeľovi školy v školskom obvode, v ktorom má žiak – dieťa cudzinca trvalý alebo prechodný pobyt, žiadosť o prijatie do školy a vysvedčenie zo školy, ktorú doteraz navštevoval.

Prístup k vzdelávaciemu systému v regionálnom školstve podľa Čl. 27 ods. 1 *Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95 EÚ z 13. decembra 2011 poskytuje členský štát za rovnakých podmienok ako vlastným štátnym príslušníkom.*

Vzdelávanie detí cudzincov v regionálnom školstve je legislatívne zabezpečené aj § 146 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa tohto zákona (§ 146, ods. 2) sa deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky, deťom žiadateľov o udelenie azylu a deťom Slovákov žijúcich v zahraničí „*poskytuje výchova*

a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.“

Pre deti cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky možno zriaďovať iné ako štátne školy a zabezpečovať výchovu a vzdelávanie aj v inom ako štátnom jazyku za finančnú úhradu (§ 146 ods. 7 školského zákona).

Podmienky vzdelávania detí cudzincov v školách v Slovenskej republike upravuje:

§ 146 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 10 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení

Čl. 11 Metodického pokynu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

KURZY ŠTÁTNEHO JAZYKA

- Pre deti cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú **základné a rozširujúce kurzy štátneho jazyka**.¹
- Jazykové kurzy **organizačne a finančne zabezpečuje regionálny úrad školskej správy** v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy.²
- Jazykové kurzy **nie sú obmedzené** a realizujú sa **podľa potreby** žiakov.
- Pre deti žiadateľov o udelenie azylu v azylových zariadeniach kurzy základov slovenského jazyka odborne a finančne zabezpečuje ministerstvo vnútra.
- Jazykové kurzy pre deti cudzincov môže organizovať aj iná **právnická alebo fyzická osoba** po získaní **akreditácie**.

☞ KURZY ŠTÁTNEHO JAZYKA

ZARADENIE DETÍ CUDZINCOV DO ROČNÍKA

- Deti žiadateľov o udelenie azylu, deti azylových, ktorým sa poskytla doplnková ochrana **zaraďuje do príslušného ročníka riaditeľ školy** po zistení úrovne ich **doterajšieho vzdelania a ovládania štátneho jazyka najneskôr do troch mesiacov** od začatia konania o udelenie azylu, deti odídených najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o poskytnutie dočasného útočiska.
- Z dôvodu **nedostatočného ovládania štátneho jazyka** možno dieťa **podmienečne zaradiť do príslušného ročníka podľa veku**.³

☞ ZARADENIE DETÍ CUDZINCOV DO ROČNÍKA

¹ § 146 ods. 3, 5, 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

² § 10 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

³ § 146 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

HODNOTENIE DETÍ CUDZINCOV

- Pri hodnotení detí cudzincov sa postupuje ako pri hodnotení žiakov po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom.⁴
- Ak je dieťa cudzinca vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra hodnotené klasifikačným stupňom nedostatočný, absolvoval alebo neabsolvoval, externého testovania sa so súhlasom riaditeľa školy nemusí zúčastniť.⁵

↗ HODNOTENIE DETÍ CUDZINCOV

UZNANIE DOKLADU O VZDELANÍ

- Ak žiak absolvuje celý vzdelávací program v škole v zahraničí a nekonal komisionálne skúšky v základnej škole v Slovenskej republike, ale chce pokračovať v štúdiu na strednej škole v Slovenskej republike, môže požiadať okresný úrad v sídle kraja o uznanie dokladu o vzdelaní podľa § 36 ods. 3 zákona č. 422/2015 Z. z. o uznávaní dokladov o vzdelaní a o uznávaní odborných kvalifikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Okresný úrad v sídle kraja rozhodne v správnom konaní o uznaní tohto dokladu na účely pokračovania v štúdiu v Slovenskej republike.
- Riaditeľ môže požiadať Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní o „vykonanie prevodu známok“, ak ide napríklad o vysvedčenie na konci druhého roka za časť vzdelávania, ktoré žiak absolvoval v zahraničí.⁶

VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV

- Vzdelávanie pedagogických zamestnancov, ktorí vzdelávajú deti cudzincov, odborne, organizačne, metodicky a finančne zabezpečuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.⁷

↗ VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV

⁴ Čl. 11 ods. 1 – 4 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základných škôl.

⁵ § 146 ods. 10 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

⁶ Usmernenie – Osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky, Vzdelávanie cudzincov, s. 8.

⁷ § 146 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Legislatíva

Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy [on-line]. Vydalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. [cit. 07. 11. 2020] Dostupné z: [Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy | Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky \(minedu.sk\)](#)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany [on-line]. [cit. 07. 11. 2020]. Dostupné z: [EUR-Lex - 32011L0095 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Literatúra

ĎURANOVÁ, Denisa – PÍŠOVÁ, Janka. *Vstupná analýza zameraná na základné informácie týkajúce sa vzdelávania detí cudzincov v Slovenskej republike. Príklad dobrej praxe školy v oblasti inklúzie detí cudzincov* [on-line]. Projekt Erasmus+ č. 2016-1-1-CZ01-KA202-024034 Teacher´s training to the inclusion of the children of foreigners. [cit. 04. 04. 2021]. Dostupné z: <https://www.statpedu.sk/sk/o-organizacii/projekty/erasmus-vzdelavanie-ucitelov-k-inkluzii-deti-cudzincov/>

KVAPIL, Roman et al. *Slovenčina ako cudzí jazyk. Príručka pre učiteľov* [on-line]. Bratislava : MPC, 2018, s. 14 – 16. ISBN 978-80-565-1440-5. [cit. 17. 01. 2021]. Dostupné z: <https://archiv.mpc-edu.sk/sk/slovencina-ako-cudzi-jazyk>

PÍŠOVÁ, Janka. Vzdelávanie detí cudzincov v Slovenskej republike [on-line]. In *Jazyk a literatúra*, roč. 6, 2019, č. 1 – 2, s. 43 – 62. ISSN 1339-7184. [cit. 07. 11. 2020]. Dostupné z: <https://www.statpedu.sk/images/sk/publikacna-cinnost/casopisy/jazyk-literatura/2019/1-2-jal-2019.pdf>

Usmernenie – Osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky, Vzdelávanie cudzincov [on-line]. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, 2021. 8 s. [cit. 15. 06. 2021]. Dostupné z: <https://www.minedu.sk/data/att/19152.pdf>

Spracovali: PhDr. Janka Píšová, PhD., Mgr. Karol Csiba, PhD.

Grafické spracovanie: Ing. Gabriela Némethová

Podklad je súčasťou intelektuálneho výstupu Manuál pre inklúziu detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike v rámci projektu č. 2019-1-SK01-KA201-060698 Slovenčina pre deti cudzincov – pomôcka pre pedagógov a rodičov pri inklúzii detí cudzincov do výchovno-vzdelávacieho procesu v Slovenskej republike, ktorý je financovaný Európskou úniou v rámci programu Erasmus+.

Koordinátori: PhDr. Janka Píšová, PhD., Mgr. Karol Csiba, PhD., PhDr. Denisa Ďuranová